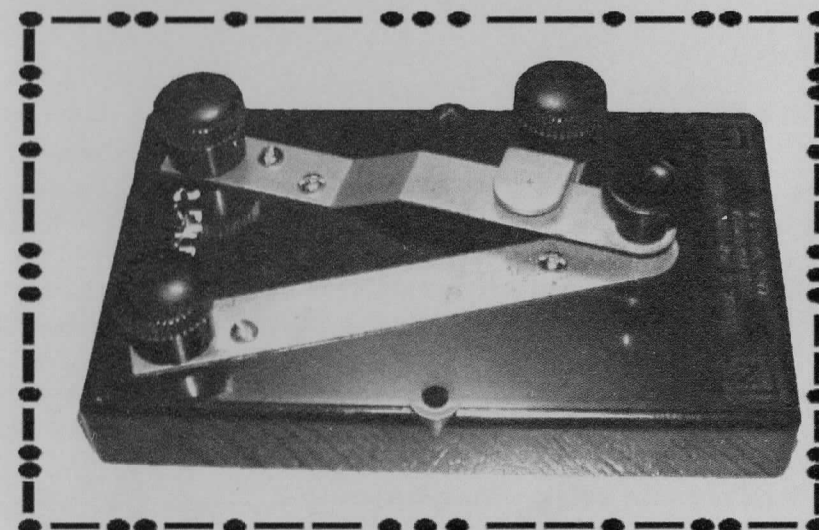

HelleMonster

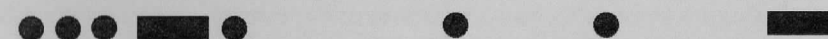
Modus Morse!

Signalen uit de ether
en van
zingende draden

Jaargang 6, nr. 22

Lente 2006

A	● —	1	● — — — — —
B	— ● ● ●	2	● ● — — — —
C	— ● ● ● ●	3	● ● ● — — —
D	— ● ●	4	● ● ● ● —
E	●	5	● ● ● ● ●
F	● ● — ●	6	— ● ● ● ●
G	— — ●	7	— — ● ● ●
H	● ● ● ●	8	— — — — ● ●
I	● ●	9	— — — — — ●
J	● — — — —	0	— — — — — —
K	— ● — —	.	● — ● — ● —
L	● — — ● ●	,	— — — ● — — —
M	— — —	:	— — — — ● ● ●
N	— ●	/	— ● ● — — ●
O	— — — — —	?	● ● — — — ● ●
P	● — — — ●	“	● — — — — ●
Q	— — — ● ●	’	● — — — — — ●
R	● — — ●	(— — ● — — ●
S	● ● ●)	— ● — — — — —
T	— —	=	— ● ● ● — —
U	● ● — — —	-	— — — — — ● ● ●
V	● ● ● — —	@	● — — — — — ● ●
W	● — — — —		
X	— — ● ● — —		
Y	— — — ● — — —		
Z	— — — — ● ●		

Redactie & abonnementen :

Gerard en Thea Meijs, PA3AAE en PA3HBP
Achterweg 18
3248 AA Melissant
tel: 0187-603808
e-mail: thea@hellemonster.nl

Redactiemedewerkster :

Monika Pouw-Arnold PA3FBF / NL10416
Raadhuislaan 31
3641 EG Mijdrecht
tel/fax: 0297-28 59 47
e-mail: Mei.Arnold@inter.NL.net

Cartoons :

Maroeska van Veen en Dick Kraayveld PA3ALM

Webmaster :

Paul de Keizer PA3AQL
Distel 16
3191 RC Hoogvliet
tel: 010-4165462
e-mail: paul@hellemonster.nl

Homepage:

<http://www.hellemonster.nl>

Prijs abonnementen:

Nederland	:	€ 14,00 per kalenderjaar
Binnen Europa	:	€ 15,00 per kalenderjaar
Buiten Europa	:	€ 18,50 per kalenderjaar

Losse nummers:

Nederland	:	€ 4,30
Binnen Europa	:	€ 4,55
Buiten Europa	:	€ 5,45

Het betreffende bedrag kunt u onder vermelding van uw naam en volledig adres overmaken naar postgiro 9002893 n.v.

T Meijs-Nijssen
Achterweg 18
3248 AA Melissant

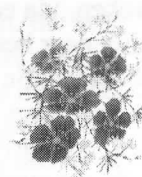
HelleMonster verschijnt 4 maal per jaar aan het begin van elk kwartaal

Publicatie van artikelen uit HelleMonster in andere bladen, op internet of op andere wijze, is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van de auteur.

Bladvullend gewauwel

Door: Gerard PA3AAE

Beste Hellemonster vrienden,

Als dit nummer bij u in de bus valt, dan zal de lente al proberen, om de temperaturen wat dragelijker te maken, na een voor mij toch wel koude en sombere winter. Toch wil ik u even mee terugvoeren, naar de afgelopen jaarwisseling in ons land.

In veel stukjes schreef ik u, dat ik in een klein huisje, gelegen aan een doodlopend weggetje in een klein en vriendelijk dorp woon. Al deze dingen zijn waar en een aantal van u zullen nu misschien wel denken, dat het dan ook een saai leven is in dit dorp. Niets is minder waar, want Melissant is een vriendelijk dorp, waar mensen elkaar nog gedag zeggen, als ze elkaar op straat tegenkomen. Ook hebben we een café, drie kerken en een snackbar, waar boven, achter geblindeerde ramen, pornofilms door de eigenaar gemaakt schijnen te worden. Dit alles schijnt waar te zijn, volgens de dorps tamtam.

De afgelopen jaren werd er bij ons in het dorp tijdens de jaarwisseling veel vuurwerk de lucht in geschoten, waarna de jeugd overging tot het opstapelen van autobanden en ander brandbaar materiaal, dat overal ontvreemd werd. Het gevolg was, veel schade aan het wegdek en ook vele jonge bomen liepen ernstige brandschade op. De burgemeester heeft toen

besloten om een grote tent op te zetten bij het voetvalveld, waar gecontroleerd gefeest, gedronken en gestookt kon worden. Het resultaat was een halvering van de schadekosten. De afgelopen jaarwisseling dacht men dat alles wel weer onder controle was, maar niets was minder waar zou blijken.

Dit jaar wachtte de opgeschoten jeugd tot kwart over één, tot het meeste vuurwerkgeweld over was en de rest van de mensen in de grote tent aanwezig waren, onder toezien van een aantal politieagenten. De overgebleven baldadige jeugd liep toen in het centrum van het dorp, lurkend aan flessen jenever en whisky. Plotseling trokken een aantal beschonken jongens een caravan, afgeladen met autobanden en in de fik

gestoken, via een helling vanaf de dijk naar beneden en probeerden die naar het pleintje in het centrum van het dorp te rijden. Natuurlijk was de stuurkunst sterk beïnvloed door de vele alcohol en het wielkje aan de dissel ging de verkeerde kant uit en de brandende caravan bleef stil staan vóór een huis aan de Voorstraat. Tot overmaat van

ramp was men vergeten, dat er ook nog een gasfles in de caravan stond, die natuurlijk ontplofte. Het gevolg was dat bij het huis, waar de caravan tot stilstand was gekomen, alle ruiten naar binnen werden geblazen en de hele voorpui in brand stond. De oude dame die daar woont was net vóór de ontploffing naar achteren gelopen en werd dus gespaard, maar ook een grote ruit bij het kleine supermarktje, waarvan de eigenaar toch al alles moet doen, om het hoofd boven water te houden, was aan diggelen gegaan. De jongelui, die dit alles op hun geweten hadden, konden gelukkig niet aan het plunderen gaan, want bij de ontploffing van de caravan waren twee van hen door de lucht gevlogen en bleven gewond op de grond liggen. De andere twee raapten hun makkers op, sleepten ze in hun auto en reden met hun zatte koppen naar het ziekenhuis in Dirksland. Ik heb inmiddels begrepen, dat de politie achter hun identiteit is gekomen, dus nu zitten zij waarschijnlijk met een rechtszaak aan hun broek.

U ziet het lezer, bij tijd en wijle is het dorpsleven zeer spannend, met politie en brandweer aan het werk. Ik kan u met zekerheid zeggen, dat de vier jongens die dit alles veroorzaakt hebben géén radio zendamateurs zijn, want hun enige hobby is zo snel mogelijk dronken te worden. De echte jonge zend amateurs weten, dat dit tegenwoordig een dure hobby is en zij besteden hun gespaarde geld liever aan een goede set, antenne of computer om daarmee de digitale modes te kunnen plegen. Ik weet dat, daar ik vele van hen ken. Door het streven, om andere mensen te interesseren voor onze mooie hobby en de technische kennis door te geven aan de volgende generatie, heb ik, met een aantal andere amateurs, in 2004 en 2005 een groep van acht mensen een cursus voor de N en de F machtiging gegeven. Bij de voorbereiding van elke lesavond, moet je dan afdalen, naar het niveau van de nieuwelingen en dat valt beslist niet mee. Inmiddels hebben de kandidaten al twee maal examen gedaan en slechts één is geslaagd voor de N machtiging. Ik trek me dit persoonlijk aan, want misschien heb ik

niet goed les gegeven, ik weet het niet. Eén van de leerlingen, die echt interesse toont in de hobby, zelfs in seinen en opnemen en die ook de buizentechniek adembenemend vindt, geef ik nu privé les op maandag avond, gedurende twee uur. Ik heb hem wel verteld, dat hij na bestudering, uittreksels moet maken van de hoofdstukken en ook de formules moet opschrijven, zodat hij die in zijn hoofd kan stampen.

Maar ziedaar de teleurstelling, geen tijd besteed aan zelfstudie, geen uittreksels etc. Ik moest tijdens de volgende les dus aftasten, wat hij wel of niet wist, dus vroeg ik hem om de formule op te schrijven voor de vervangingsweerstand van twee parallel geschakelde weerstanden van 3 en 4 ohm. De formule kwam met veel hulp van mij op papier, maar toen zat de leerling met twee breuken, die opgeteld moesten worden, n.l. $1/3 + 1/4 = ?$ Hij zag wel, dat je ze niet zomaar bij elkaar op kon tellen, maar van gelijknamig maken, door het KLEINSTE GEMENE VEELVOUD hiervan op te zoeken, daar had hij nog nooit van gehoord. Een domme leerling zult u denken, maar dat klopt niet, daar hij zijn HTS in het computer gebeuren heeft behaald. Nee, het blijkt te liggen aan het feit, dat al op de lagere school niet veel meer gedaan wordt aan rekenen. Dat hoeft je tegenwoordig blijkbaar niet meer te leren, je pakt gewoon dat rekenmachientje en je tikt het maar in, het antwoord komt er zo uitrollen. Het gebrek aan kennis van rekenen, ligt dus niet bij de kandidaten, maar al bij de lagere school. Zelf heb ik mijn kinderen en die van Thea altijd begeleid, om het rekenen op de ouderwetse manier uit te voeren en ze hebben er hun verdere leven altijd gemak van gehad. Al langer schrijf ik kritische dingen in ons blad, omdat ik vind, dat veel dingen om ons heen verwateren, waarbij de mens steeds afhankelijker wordt van de computer en bijna niet meer in staat is om zelf problemen op te lossen. Zelfs voor ons oude morse zie ik nog toekomst, want ik ben er van overtuigd, dat er een situatie zal ontstaan, waarbij een groot deel van de mensheid verstoken zal zijn van de netspanning, waar we allen, zonder er bij na te denken, van uitgaan, dat die altijd aanwezig zal zijn. Dan is het tijd, om met een zonnepaneel of een handgenerator een accu op te laden en met een qrp-setje in morse de dan zeer noodzakelijke verbindingen in stand te houden. Mocht u van mening zijn, dat ik wel een zeer somber beeld van het leven heb en bent u het niet met mij eens, dan staat het u vrij, om uw mening in dit blad te publiceren, ik kijk reikhalzend naar uw mening uit.

Van achter mijn schrijverstafel groet ik u allen hartelijk en wens ik een ieder een mooie en warme lente toe.
73 Gerard PA3AAE.

Bericht van NMO Procedures

Door: Jeffrey Herman

Het eerste dat iemand deed als zijn wacht was begonnen, was controleren of de klok exact gelijk liep met het tijdsignaal van WWV (ITU regels!) omdat bepaalde activiteiten op de 500 kc tot op de seconde getimed werden. Het log zag er dan als volgt uit:

OBTAINED WWVH TIME TICK - CLOCK CORRECT 2500KC 0900Z

Doordat de berichtenstroom op 500 kc gestaag door ging, zou het kunnen gebeuren dat een zwak noodsignaal niet gehoord zou worden. Om dat te voorkomen was er strak schema. Op vaste tijden werden oproepen en verkeer doorgegeven op 500 kc, er werd trouwens zonder shift gewerkt bij het doorgeven van berichten. Ook werden er stilteperiodes in acht genomen.

Dit waren periodes van 2 tot drie minuten, waarin er wereldwijd niemand uitzond. Ieder uur werd het volume flink opgedraaid, de oren werden tegen de speaker gedrukt en de adem werd ingehouden vanaf 15 minuten na het hele uur tot 18 over en vanaf 45 tot 48 minuten over. Zelfs het verkeer op de werkfrequenties viel dan stil. Als ik bijvoorbeeld het weerbericht aan het uitzenden was op 440 kc:

"...HIGH PRESSURE 1028MB 35.8N 132.3W BT CQ CQ CQ DE NMO AS SP QSY 500 AR"

schakelden mijn luisteraars en ik over naar de 500 kc voor die 3 minuten. Wee het station dat geen goed lopende klok had of de stilteperiode was vergeten. Die kreeg een half dozijn stations op z'n nek, bijvoorbeeld:

VLA VLA VLA DE 3FWR 3FWR K QRT SP SP SRI SP OK SRI SP SP

Het schip 3FWR roept het kuststation VLA aan, waarop iemand inbreekt om hem te vertellen dat hij zijn uitzending moet stoppen. Hij antwoordt met "sorry" maar vraagt zo om nog een uitbrander, vooral als hij nogmaals "sorry" zegt. Er is echter iemand op de Pacific die nog iets directer is:

JNKB JNKB DE FHWN FHWN SHUT UP SP (met 30 wpm)

Nou, de laatste 15 seconden van de stilteperiode waren dan voor veiligheids- dringende en inleidende uitzendingen, uitzendingen met de laagste en hoogste prioriteit, zoals daar zijn:

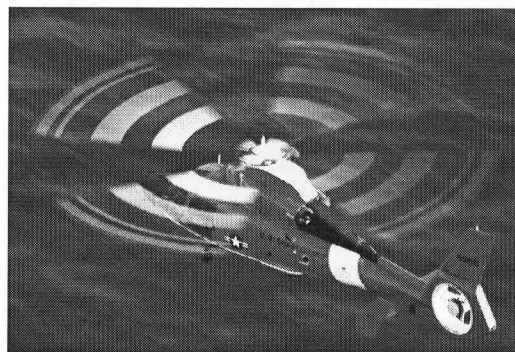
CQ – Hetgeen betekent: "Hallo daar, schepen en stations," uitgezonden in 3X3 mode. CQ is het meest voorkomende bericht. Elke paar minuten zendt iemand dat wel ergens uit.

CQ CQ CQ DE FUM FUM FUM WX AND TFC LIST QSW 430 AR

Hier maakt het kuststation FUM van de Franse Marine op Tahiti bekend dat hij zijn weerrapporten en zijn verkeerslijst zal gaan uitzenden op 430 kc.

TTT- Dit hoor je voorafgaand aan een veiligheidsuitzending. Hierna komen stormwaarschuwingen, gevaren voor de navigatie, ofwel alles dat te maken heeft met de veiligheid van de scheepvaart.

TTT TTT TTT CQ DE ZLW ZLW ZLW CYCLONE WARNING NR 38 QSW 475 UP

Elke T is langer dan normaal, zodat het signaal goed te onderscheiden is. Tijdens de laatste 15 seconden van de stilteperiode, werden er een stuk of zes T's uitgegooid. De kuststations rond Australië gebruikten dezelfde TTT, het ene station na het andere. Iedereen op de Pacific wilde het eerst zijn TTT er uit

hebben en in plaats van te wachten tot een station 1000 mijl verderop zijn bericht klaar had, begonnen ze vaak allemaal tegelijk. Wat een puinhoop was dat!

XXX- Dit inleidende teken geeft aan dat er een uitzending met de hoogste urgentie aankomt. De scheepvaart en levens zijn in gevaar. De bevelvoerend officier kan nu de order geven dat het autoalarm moet gaan uitzenden, voorafgaand aan het inleidende teken op 500 kc.

XXX XXX XXX CQ DE NMO NMO NMO HURRICANE WARNING
QSW 440 AR

Weer wordt elke X uitgerekt, zodat het signaal zeer opvallend is. Dit en ook de TTT berichten gingen er uit tijdens de laatste 15 seconden van de stilteperiodes.

Degenen met een TTT-bericht, moesten voorrang geven aan die met een XXX-bericht. Je moet wel weten dat iedereen full duplex werkte of full QSK. Je MOEST kunnen horen of er iemand onder je door werkte.

Nood procedures

Stap 1

Automatisch Alarm (AA):

Eerst een periode van twaalf seconden een uitzending van strepen, met achter iedere streep een seconde pauze, uitgezonden in A2. (gemoduleerde Morse) De ITU regels eisten dat ieder schip een AA decoder ontvanger aan boord had. Deze decoder regeerde alleen op uitzendingen van de AA in A2. In A2 wordt de draaggolf gemoduleerd met een toon. (Twee meter repeaters identificeren zich op deze manier) Dus op je ontvanger, als de BFO aan staat, hoor je dan een bijzonder geluid, een voller geluid. Het klinkt zeer muzikaal en trekt absoluut de aandacht. Een station dat CW in A2 uitzendt, klinkt alsof iemand Morse code vanaf een piano zit te beoefenen, niet door gebruik te maken van één toets, maar een van een heel akkoord.

In een heel oud boek van mij staat de beschrijving van een simpele, maar heel ouderwetse methode om een zender met A2 te moduleren: een tandwiel dat met een paar honderd toeren over een sleepcontact draait, wordt aangesloten op het sleutelcircuit van de zender. Ruw, maar effectief.

Het AAT (Automatisch Alarm Toestel) activeerde iedere ontvanger aan boord van schepen binnen ontvangstafstand, zodra er vier correct geseinde strepen waren ontvangen. De decoders waren zo ontworpen, dat ze een klein beetje speling hadden met betrekking tot de timing van de AA-streep. Ze accepteerden strepen die tussen 3,5 en 6 seconden duurden, voor het

geval dat de uitzendende marconist op was van de zenuwen. Zoals gezegd, waren vier goed uitgezonden strepen genoeg, maar om zeker te zijn, eiste het ITU dat er twaalf uitgezonden moesten worden. Als de decoder vier juiste strepen had ontvangen, sloot er een relais en gingen in de radiohut, de hut van de marconist en op de brug alle alarmbellen en lichten rinkelen en flikkeren.

Stap 2

Opzetten van een noodverbinding

De marconist in nood moest nu twee minuten wachten, als dat tenminste mogelijk was. Als zijn voeten nat werden, sloeg hij deze stap over. Die twee minuten waren om marconisten buiten diensttijd aan boord van schepen waar het AA was afgegaan, de kans te geven naar hun radiohut te gaan. De 500 kc. had nu een constante stilte periode, tot het station dat het radioverkeer reguleerde seinde:

CQ CQ CQ DE (callsign netcontrol) QUM 500 KC VA Note that QUM

Dit bericht hield in dat het noodverkeer beëindigd was en het gewone verkeer kon worden hervat. Het schip in nood regelde in eerste instantie het radioverkeer, maar hij kon en deed dat meestal ook, netcontrol overgeven aan het eerste kuststation dat reageerde. Dus als ik het eerste kuststation zou zijn geweest dat reageerde, zou NMO netcontrol gehad hebben. Wee welk schip of kuststation dan ook, dat normaal verkeer uit zou zenden tijdens een noodoproep. Dan werd er :

9JBV 9JBV DE HCKO HCKO HW OM K QRT QRT QRT SOS 500

uitgezonden door tientallen schepen.

Stap 3

De Nooduitzending

Al het verkeer dat maar iets te bieden kon hebben met betrekking tot de noodsituatie, werd uitgezonden op de 500 kc. De schepen die niet in de positie waren direct hulp te bieden, gingen naar 512 kc, dat is de alternatieve werkfrequentie, in het geval de 500 kc in gebruik is voor noodverkeer.

Hier is een voorbeeld van een typische nooduitzending. De snelheid is niet meer dan 16 wpm, ITU regels.

SOS SOS SOS CQ DE 5TER 5TER 5TER BT SOS 281751Z MV
PANAMA TRADER TAKING ON WATER ENGINE ROOM
FLOODED POSN 13.73N 152.55W 13.73N 152.55W NEED
IMMEDIATE ASSISTANCE AR MASTER SOS

Deze uitzending wordt gevolgd door een streep van 10 seconden, zodat de positie van 5TER bepaald kan worden. Dan komen de bevestigingen:

SOS 5TER 5TER DE NMO NMO NMO R R R

SOS SOS 5TER DE KFS KFS KFS R R R

SOS SOS 5TER 5TER 5TER DE JNA JNA JNA R R R

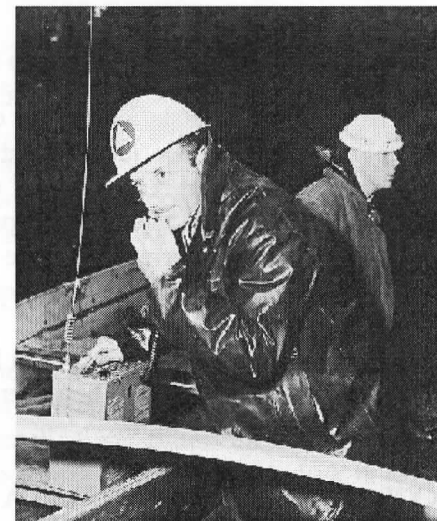
SOS SOS 5TER 5TER 5TER DE WNPH WNPH WNPH R R R SOS WE
ARE IN POSN 11.81N 151.32W CHANGING CSE TO UR POSN WILL
GET ETA K SOS

WNPH DE 5TER R TU HERE IS MORE INFO

Het eerste dat je op zal vallen, is dat ALLE uitzendingen met SOS beginnen. Dat MOEST, ITU regels! Wat hier is gebeurd, is dat drie kuststations de noodoproep hebben bevestigd. – ITU regels schrijven voor dat je RRR SOS uit moet zenden. Een schip dat in de buurt van het schip in nood is, heeft de ontvangst ook bevestigd en vaart verder naar de positie van 5TER.

De 500 kc operator bij NMO (ik!) heeft intussen telefonisch contact gelegd met RCC (Redding Coördinatie Centrum) en geeft alle informatie door. RCC stuurt een vliegtuig omhoog en activeert de AMVER computer om te kijken welke schepen er in de buurt zijn. Stel je voor dat AMVER meldt dat KPLH vlak bij vaart:

SOS KPLH KPLH KPLH DE NMO
NMO NMO

Zou dan elke 5 minuten uitgezonden worden, zowel op 500 kc, als op alle andere HF werkfrequenties.

Als er geen schip op de noodoproep van 5TER zou hebben gereageerd, zou 5TER de controle overgegeven hebben aan NMO. Wij zou dan regelmatig uitzenden:

DDD SOS SOS SOS DDD CQ DE NMO NMO NMO BT

DDD geeft aan dat NMO de noodoproep relayeert.

Veiligheids- en dringende berichten in de praktijk

Andere uitzendingen waar ik het over had waarvoor de laatste 15 seconden van de stilte perioden voor waren gereserveerd, waren de veiligheidsberichten (TTT) en de inleiding voor dringende berichten (XXX). Het probleem was dat er soms wel 10 of 20 kuststations waren, die zulke berichten hadden en geen van allen wist wie er nog meer eentje ging uitzenden. Het resultaat was soms een puinhoop. Je hoorde dan een stuk of tien kuststations tegelijk uitzenden:

TTT TTT TTT CQ DE ...

Dat was bijzonder grappig. Dus begonnen sommigen wat eerder dan 17 minuten en 45 seconden na het hele uur of 47 minuten en 45 seconden na het hele uur.

Ik hoorde dan al in de laatste 30 seconden van de stilte periode:

TTT TTT TTT CQ DE ...

Nou werkte ieder kuststation duplex en iedereen wilde het eerst zijn bericht er uit hebben. De Japanse stations waren altijd het meest beleefd. Ik hoorde dan bijvoorbeeld een TTT uit Nieuw Zeeland, eentje uit Australië en eentje uit Japen. Het Japanse station stopte dan altijd om de anderen voorrang te verlenen. Als de frequentie weer stil was, begon het Japanse station zijn TTT inleiding nogmaals.

Oh ja, een inleidend (prelim) bericht is een korte aankondiging op 500 om iedereen te vertellen naar de betreffende werkfrequentie te gaan waar de volledige tekst wordt uitgezonden:

XXX XXX XXX CQ DE VLA VLA VLA URGENT MARINE BCST
MAN OVERBOARD QSW 472 UP

is een prelim uitzending. De Australische kuststations gedroegen zich altijd keurig als een eenheid (al drukten ze soms andere landen weg als ze probeerden prelims uit te zenden!) De volgende Australische stations zonden om de beurt hun prelims uit: -als de één klaar was, begon de ander- VII, VIA, VIR, VID, VIS, VIT, VIM, VIB. Het enige kuststation uit Nieuw-Zeeland dat ik kon horen was ZLZ.

Andere Zuid Pacific stations die ik 's nachts hoorde waren: FJP - New Calidonia 3DP - Fiji Islands P2M - Papua New Guinea DUQ - Samoa 8BB - Indonesia VJZ - New Britain FUM - Tahiti (Franse Marine) XSU -weet niet meer – ik hoorde heel veel X – kuststations en sommigen uit Korea, Filippijnen, China,

Centraal en Zuid Amerika... North Pacific West Coast kuststation dat 's nachts binnendenderde, net zoals: NMQ - USCG Radio Long Beach CA NMC - USCG Radio San Francisco CA NOJ - USCG Radio Alaska KFS - San Francisco, een commercieel station KPH – een ander SF commercieel station KHK – Honolulu, een commercieel station KOK - Zuid Californie, een commercieel station.

Voor radioamateurs was de 500 altijd een droom voor DX verbindingen, maar wij vonden die uitstekende condities heel gewoon. Je moet wel in gedachten houden, dat NMO een hele, hele lange langdraad ontvangstantenne had. Dat ding was meer dan een mijl lang. Er waren niet alleen pile-ups aan het eind van de stilte perioden, maar ook op ieder heel uur, want dan gingen de prelim berichten met lage prioriteit er uit, zoals:

“CQ CQ CQ DE ... WX AND TFC LIST QSW ... AR”

Dus als je geen zin had om een nummer te krijgen en op anderen te moeten wachten, voordat je een prelim uit kon zenden, zond ik altijd “dit dit dit” uit. Net alsof ik wilde zeggen: “Hé, laat niemand anders uitzenden, want ik jaag 10.000 Watt in mijn antenne en ook nog eens in A2, dus druk ik je gewoon weg,” of zo iets.

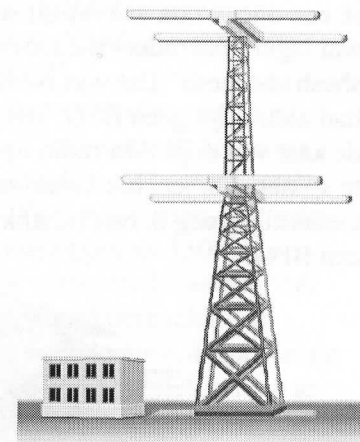
Echt waar, als ik een veiligheids- of dringend bericht had uit te zenden aan het eind van de stilte periode, kon ik andere landen onder mijn TTT of XXX door horen seinen, wanneer zij met hun prelims begonnen. Als ze ons hoorden, werden ze meteen stil. NMO moet een nogal dominerend signaal hebben neergezet, zodat de hele Pacific ons voorrang verleende.

Over het algemeen was de 500 toch zeer ordentelijk en was iedereen een heer in 't verkeer.

Frequentie schema

Schepen konden kiezen uit de volgende werkfrequenties: 425, 454, 468, 480, and 512 kc. Alleen kuststations hadden vaste werkfrequenties. Dus tijdens het begin van een aanroep op 500 gaf het kuststation haar werkfrequentie en het schip koos dan één van de bovenstaande frequenties, eentje die zo dicht mogelijk bij die van het kuststation. (net zoals duplex werken):

3LF 3LF 3LF DE CKHB CKHB TR K CKHB DE 3LF GE QSW 471 K
DE CKHB R 471/480 UP R UP EE EE

Hier roept het schip CKHB het kuststation 3LF op omdat hij een reisverslag (Travel report TR) wil doorgeven. 3 FL heeft als vaste werkfrequentie 471 en daarom kiest het schip 480 als werkfrequentie. 471/480 betekent: "Jij gebruikt 471 en ik 480." Waarom juist deze frequenties zijn gekozen? Bedenk dan dat 454 kc de oude golflengte van 660 meter was en dat onze sterfrequentie 500 kc precies 600m is.

Oh ja, als je het nog niet had opgemerkt, kuststations hebben roepletters van drie karakters en de roepletters van schepen hebben er vier. Veel mensen waren altijd verbaasd als ze hoorden dat er wereldwijd zoveel activiteit was, net onder de band waar zij altijd naar luisterden. Maar als klein ventje had ik al door dat er net onder de rock and roll band iets aan de hand was.

We woonden vlak bij NMO (USCG Radio Long Beach, CA) en soms kon ik een ongewoon aan-en-uit suisend geluid horen, dat harder werd als ik wat lager afstemde: "sheeeesh shesh sheeeesh shesh sheeeesh sheeeesh shesh sheeeesh" Dat was NMO dat CQ gaf, maar mijn kleine ontvanger had natuurlijk geen BFO. Dat dreef me er toe om Morse te gaan leren en de kast van mijn AM radio open te maken om naar de bron van dit geluid te spitten. Oh jee, het kwam natuurlijk nooit meer goed met die radio. Gelukkig kreeg ik een Heathkit kortegolfontvanger van mijn ouders, met een BFO!

Ship's Laundry, New York

Door Hans DL7DAN

Varende telegrafisten, die hun carrière aan de wal bij Norddeich Radio wilden voortzetten, kregen normaal gesproken een inwerkperiode van 6 weken waarin ze meeliepen met een ervaren collega. Zo leerden ze de daar gang van zaken kennen.

Aan het eind van deze 6 weken werden deze nieuwe collega's dan aan een soort van vuurproef onderworpen. Vaak werd dan tijdens de nachtdienst een privé zender op een scheepsfrequentie gezet en menige nieuwe telegrafist had er geen idee van, dat een paar bureaus achter hem, zijn eigen collega zat die hem, met de sleutel, een gefingeerd telegram overseinde.

Zelf zat ik indertijd te worstelen met een schip dat de roepletters 5HIS had..... Er waren telegrafisten, namen noemen we hier natuurlijk niet, bij deze "vuurproef" die met hun halfautomatische sleutel zo geweldig konden seinen, dat elke radiotelegrafist in zweet uitbrak.

Tijdens één van deze gedenkwaardige nachtdiensten moest een jonge collega met een schip werken, dat een telegram had waarvan het adres "shipslaundry newyork" was. Uiteraard was dit adres met veel fantasie verzonnen en het zou natuurlijk nooit in New York aankomen. Het echt gemene aan dit telegram was echter de tekst van ongeveer 150 woorden, gedeeltelijk klare tekst of code, die meesterlijk verbasterd was door het persoonlijke handschrift. Werd een gecodeerd woord herhaald, dan verschilde het altijd van de eerste keer. Kortom, die jonge collega sprong menigmaal op van zijn stoel, smeed dan ziedend zijn koptelefoon op de schrijfmachine en riep dat hij het schip naar de kelder wilde jagen. Slechts met de grootste moeite konden wij hem er toe bewegen, het telegram toch tot het eind op te nemen.

Na lange tijd van kwelling en ellende was het dan zover, onze OM kon eindelijk QSL geven. Het QSO was echter nog niet ten einde, want het "schip" vroeg nog: "PSE QSJ?" (hoeveel kost dit telegram inclusief binnenlands tarief?) Ook dit werd aan het schip meegedeeld. Nu kwam er echter een antwoord, dat DAN op zijn grondvesten deed sidderen: "PSE QTA MSG TOO EXPENSIVE" (kunt u dit telegram annuleren want het is te duur).

Wat kunnen collega's toch vreselijk gemeen zijn, hè.

DRAADJE IN EEN NOODGEBOUW

Door: Menno Spiering PA3CVV

Diegenen die in de jaren zeventig van de vorige eeuw leerplichtig waren zullen mijn middelbare school wel herkennen. Niet één gebouw, maar veel gebouwen, dependances, noodlokalen. Fietsen van de ene locatie naar de andere, steeds net te weinig tijd om het volgende uur te halen. Blijkbaar kwam de geboortegolf toch nog als een verrassing.

Het natuurkundelokaal lag in de verste hoek van één van de noodgebouwen, die midden in een weiland waren neergezet, in misschien maar een paar dagen. De vloeren golfdén als je wat te stevig liep en de ramen vielen soms spontaan uit hun kozijnen. Maar sfeer had het wel. Zo tussen het gras en de koeien waren we als pioniers in een nog te ontginnen gebied.

De pioniersgeest was in elk geval niet vreemd aan onze natuurkunde leraar. Hij hield van praktisch onderwijs. Klotsende golfbakken maakten de golffloor aanschouwelijk, projectielen schoten tussen de banken ter illustratie van de wetten van Newton. Toen we zouden beginnen aan het hoofdstuk elektromagnetisme verscheen deze leraar met een zwarte metalen doos. Die doos herkende ik wel, net als de seinsleutel ernaast. Dat moest een kortegolfradio zijn. Op de lagere school had ik daar al over gelezen en plaatjes gezien in de boeken van Draadje, geschreven door W.N. van der Sluys.

Ik had ze verslonden, die verhalen over de jonge radioamateur die zich steeds weer uit de nesten wist te redden:

Volkomen rustig schakelde Draadje de zender over op de 600-meter golf voor het scheepsverkeer. Daar zou hij de meeste kans hebben, dat men hem onmiddellijk hoorde. Want niet alleen het Rijksradiokuststation Scheveningenradio luistert dag en nacht op deze golf, maar ook de Kustwacht, de Koninklijke Marine, de sleep- en bergingsboten van Doeksen op Terschelling, Piet Smit in Maassluis.

Volkomen rustig en beheerst wachtte Draadje af tot dat de spanning van de hoogspanning van de zender voldoende opgelopen was en seinde toen:

“PCH, PCH, PCH. Hier is Draadje. Hier is Draadje, Ontvangt u mij?”

Steeds werd de jonge held zo weer gered, door zijn dekselse vaardigheid met Morse.

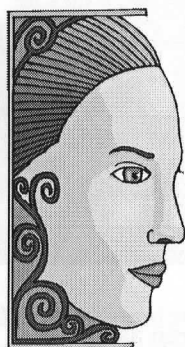
Zelf wilde ik ook graag een Draadje zijn, maar zendontvangers waren niet voor scholier-tjes. Met een vriendje experimenteerde ik dus met snoertjes, batterijen en lampjes tot we tussen de zolder en de woonkamer een heuse verbinding hadden gelegd. We kenden het Morse alfabet niet uit ons hoofd, dus iedere keer dat het lampje had geknipperd moesten we met het vingertje langs een lijstje. “Punt, punt, streep, punt. Eens even kijken, wat zou dat kunnen zijn?” Ging niet erg snel, die manier van communiceren. Uiteindelijk schreeuwden we de berichten dan maar door het trapgat.

“Wat zou het leuk zijn een lijnverbinding tussen onze huizen aan te leggen”, zeiden we tot elkaar op een woensdagmiddag. Mijn vriendje

woonde een paar blokken verder, dus een flinke hoeveelheid draad was gewenst. Geen probleem. In de garage van mijn vriendje's huis lag van alles en we mochten er vrij knutselen. Toen we eens een fietsdynamo hadden open gesloopt ontdekten we dat daar een spoel met veel draad in zit. Kwestie van nog een paar dynamo's slopen, en het koperdraad afwikkelen. Zo gezegd zo gedaan. Eén draad tussen onze huizen was wel voldoende, daar waren we van overtuigd. Mijn vriendje zou dan de draad met de plus van zijn platte batterij verbinden. Het ander einde van de draad zou in mijn huis met één pool van het lampje worden verbonden. De ander pool zou dan aan de min van mijn platte batterij worden gehangen. Een uiterst handige oplossing, vonden wij. Nu alleen nog even de draad aanleggen.

We moesten over verschillende wegen en door tuinen en perken, maar ook daar zagen wij geen problemen. Verbazingwekkend hoever we toch nog zijn gekomen, voordat onze vaders, gealarmeerd door opbellende burens, ingrepen. Een straat was al genomen (we hadden de draad via wat bomen tamelijk hoog kunnen wegspannen) en we waren al stiekem een gleuf aan het graven achter in de tuin van een buurman. Hij zou het toch niet zien, en als hij het toch zag, dan zou hij ons experiment vast toejuichen. Kortom, die kast en sleutel, op de tafel in ons natuurkunde lokaal, herkende ik. Nu zou ik het ook eens echt kunnen meemaken. Daar zat een heuse Draadje, hoewel de leraar maar weinig overeenkomst vertoonde met de jonge HBS-er, die stevast werd beschreven als een jochie met een grote "blonde kuif". Net als Draadje "hamerde zijn hand op de sleutel", en "schoot zijn potlood over het papier". We drongen om de leraar heen. Kwam er antwoord? De piepjes uit de luidspreker betekenden niets voor de leerlingen, ook niet voor mij, want ik was het Morseschrift nog steeds niet machtig.

"Het is een Rus," vertelde de leraar. Even later juichte hij: "Het is een vrouw! Ze heet Lena, en woont in de buurt van Moskou." Magisch! Alleen maar via die piepjes maakte hij een praatje met een Russin over een afstand van duizenden kilometers. Dit wilde ik ook kunnen. De volgende les dus maar eens naar die leraar gestapt. Hij vertelde dat hij marconist bij de KLM was geweest. Mooie jaren schijnbaar. Een verhaal over vliegen op Jamaica, waar de rum zo lekker en goedkoop was, staat me nog bij. Toen de telegrafie uit de luchtvaart

verdween is hij het onderwijs ingegaan. Telegrafie bedreef hij alleen nog als PA-nuller.

Op een dag gaf hij mij een schema van een 80-meter ontvanger, met de fraaie naam DX11. Een eenvoudig ding, maar voor de onervaren SWL in spé was het een hele opgave. Met hulp van de leraar lukte het uiteindelijk de radio tot leven te wekken. Deze DX11 maakte het radiogebeuren zo mogelijk nog magischer. Je had wat dingen aan elkaar gesoldeerd, spoeltjes gewikkeld, en voilà. Tussen het gekraak en gepiep van deze "direct conversion" ontvanger hoorde ik zowaar stemmen, en... ja, alweer die piepjes. Tijd om het Morseschrift machtig te worden.

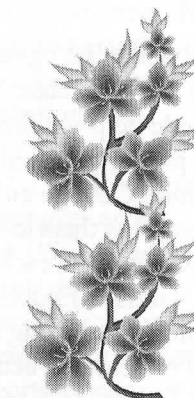
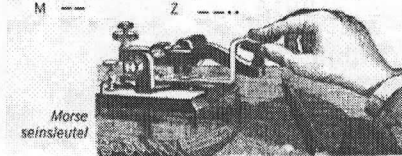
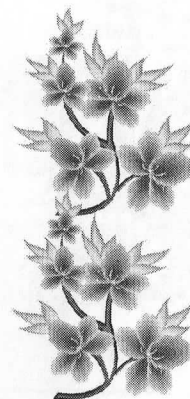
Van de leraar kreeg ik een sleuteltje. Een lichtgewicht Westclox, wellicht ooit op een vliegtuig in gebruik geweest. Jaren daarna heb ik met die sleutel het Morse examen voor de A licentie behaald. Leuk was dat, toen ik die leraar, die mijn bestaan alweer bijna vergeten was, vervolgens kon oproepen met datzelfde sleuteltje, dat hij me had gegeven. Ik geloof niet dat hij veel kon brouwen van mijn gebroddel. De zenuwen speelden mij parten. Draadje had daar nooit last van.

De boeken nog eens nalezend, zie ik dat onze jonge Morse Held, elke dag een paar uur oefent.

Onvermoeibaar "hamert zijn hand op de sleutel", dag na dag.

Internationale morsecode

A	·-·	N	-·-	1	·-·-·
B	····-	O	··-·-	2	··-·-
C	··-·-	P	·····	3	··-·-
D	··-·-	Q	··-·-	4	··-·-
E	·	R	·····	5	·····
F	·····	S	·····	6	··-·-
G	··-·-	T	··-·-	7	··-·-
H	·····	U	·····	8	··-·-
I	·····	V	·····	9	··-·-
J	··-·-	W	··-·-	0	··-·-
K	··-·-	X	··-·-	?	··-·-
L	··-·-	Y	··-·-	.	··-·-
M	··-·-	Z	··-·-		

Harry Oliemans, PA3BLC, was ooit marconist. Het vak verdween en hij koos "het vak van de toekomst," hij ging in de IT werken. Toen ook dat instortte gaf hij de moed niet op en nu is hij weer radio-officier, alleen is de invulling van het vak in de loop der jaren enigszins veranderd..... Morse wordt niet meer gebruikt, hoewel het bloed toch kruipt waar het niet (meer) gaan kan.

De Radio Operator in de Offshore

Door: Harry PA3BLC

Nadat ik door mijn werkgever, zeg maar, op straat werd gezet (wel met een goede regeling), ben ik eerst verder gaan solliciteren binnen de IT. Dan kom je er toch achter dat je leeftijd, 48, op dat moment niet in je voordeel werkt. Na enkele malen tot de laatste 4 of zelfs 2 sollicitanten te hebben behoord en toch niet werd aangenomen dacht ik, "Kom, ik kijk eens op het Internet naar maritieme vacatures waarin het woord 'radio' voorkomt." Verdomd, er stond er één:

"Radio Operator in de offshore, 2 weken op en 2 weken af, 12 uur per dag werken, MARCOM-A verplicht."

Geen idee wat MARCOM-A was, maar daar kwam ik snel genoeg achter.

Na boeken geregeld te hebben een zelfstudie gedaan. Na 2 maanden volgde de praktijkondersteuning en het praktijkexamen in Zwolle bij het Deltion College en de vrijdag daarop het theorie-examen (Techniek, voorschriften, geografie en Nautisch Engels) Tot mijn stomme verbazing behaalde ik voor alle onderdelen een 10! Dat was me

nog nooit overkomen. De weken vooraf was ik al bij UTS Energy te Beverwijk, mijn huidige werkgever, langs geweest. Daar had ik al een voorbereidende veiligheidstest gedaan, mijn Personal Safety Logbook gehad en mijn Medische Keuring gedaan. Voor alle onderdelen geslaagd.

Na het eerste onderdeel van het examen belde ik met UTS. Die waren zeer gecharmeerd van die eerste 2 tieners (ook het praktijkexamen) en hadden

me voor de volgende maandag, dinsdag en woensdag geboekt op de 0.5A

curcus offshore. Met o.a. firefighting, HUET met Airpocket (in een helicoptersimulator onderwater en er dan uit zien te komen) en veel andere veiligheidsaspecten.

De donderdag daarop zat ik in het vliegtuig naar Manchester. Daarna in een taxi naar Blackpool alwaar de helihaven gevestigd was en onderweg naar de Noble Lynda Bossler die in de Ierse Zee naar gas aan het boren was.

Aangekomen op het rig maakte ik kennis met Desmond, mijn collega.

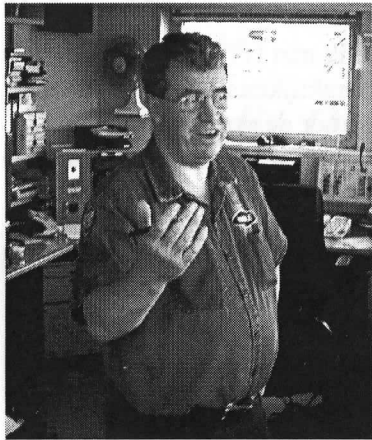
Daar je 12 uur werkt en het bedrijf 24 uur per dag doorgaat zit je de eerste week in de 'nacht' (van 6 uur s'avonds tot 6 uur s'ochtends) en de 2e week in de 'dag' (van 6 uur s'ochtends tot 6 uur s'avonds). De nacht is veel rustiger omdat een groot deel van de crew dan toch slaapt, er geen helicopters komen en wat dies meer zij.

Het radiostation is erg groot, bevat een aantal computers met internet, twee

faxen (een via de inmarsat installatie en een via de eigen KPN straalverbinding) een complete Sailor GMDSS radiostation met 2 marifoons met DSC wachtontvangers en 2 MF/HF sets met DSC. Verder 2 VHF stations voor de verbindingen met de helicopters en de luchthaven, een groot aantal VHF en UHF portofoons voor de

drill- en dekdiens. Een stuk of 16 TV decoders voor Nederlandse en Engels zenders, uiteraard een TV om dat op te volgen, een DVD speler en 2 videorecorders. Wellicht ben ik nog wat vergeten maar dat is het wel zo'n beetje.

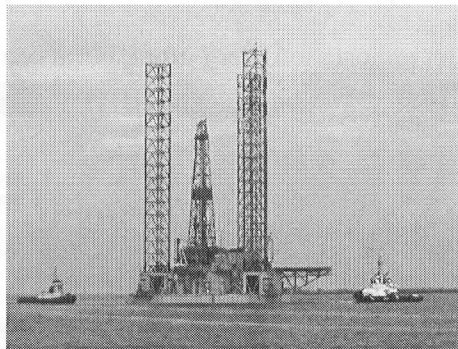
Desmond leert me de basisbeginselen van het Radio Operator werk. Nu was het een groot voordeel dat ik zolang in de IT had gezeten want het leeuwendeel van het werk wordt gedaan in Word en Excel. Zo moeten alle timesheets van de bemanning door ons worden gedaan. Je hebt er een van Noble zelf (de maatschappij die de rigs bezit), één voor de mensen van UTS (waartoe ik zelf behoor), een voor McGregor en ga zo maar door. Verder moet er elke dag een z.g. PDS worden gemaakt waarin vermeld staat wie er aan boord en van boord zijn

gegaan, wie er in de dagdienst en in de nachtdienst werken etc.

In de dagdienst komen daar nog de bemanningslijst (POB Persons On Board) bij die na invulling naar allerlei mensen gefaxt en gemaïld moet worden. Helicopters en dan vooral het klaarmaken van de passagiers-manifesten en het contact met de luchthaven (telefoon) en de helikopter zelf (VHF)

De 2e dag dat ik aan boord was gingen we verhuizen (rigmove) van West Lennox, waar we dus lagen naar de Nederlands Sector en wel het blok Q2-6. 2 sleepboten hebben ons in zo'n kleine 5 dagen 1550 zeemijl gesleept.

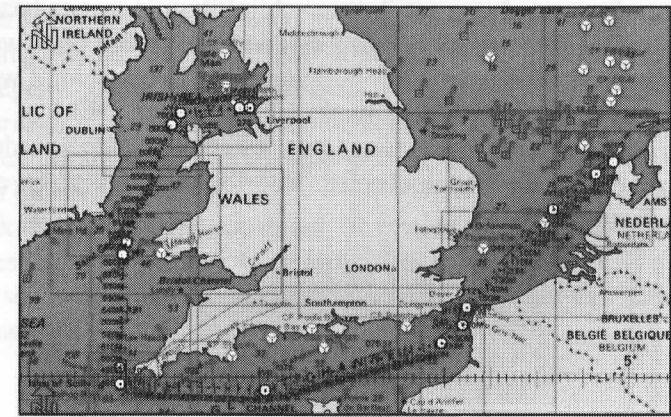
Op een gegeven moment liepen we zo'n 12 mijl per uur. Ik heb op schepen gezeten die stukken langzamer liepen. Uiteraard heb je tijdens zo'n trip niet de beschikking over internet, televisie of telefoon. Alles liep via de Inmarsat installatie die zich uitstekend gehouden heeft. Faxen

Rigmove

ging zelfs prima en dat kon van onze 'vaste' lijn via Invsat niet gezegd worden. Dat zal wel gekomen zijn door de enorme vertraging van zo'n 3 seconden die er op die satellietlijn zat.

Aangekomen op Q2-6 werd er vrijwel onmiddellijk door de aanwezige KPN mensen begonnen de straalverbinding met Alkmaar te realiseren. Dat betekende dus dat we een uitstekende telefoon- en faxverbinding hadden alsof je aan de wal in Alkmaar zat als het ware. Voordat we op weg gingen naar Blackpool hadden we al te horen gekregen dat in verband met de op handen zijnde Rigmove het verboden was mobiele telefoons mee te nemen. Dat was erg jammer want we lagen/liggen nu zo'n 7 mijl ten westen van Callantsoog en de mobiele verbinding is dus uitstekend. De volgende reis dus mooi mijn mobile meegenomen.

De route tijdens de rigmove

Er was me beloofd dat mijn eerste reis offshore maar een week zou duren, dan 2 weken thuis en daarna 2 op 2 af. Door de rigmove viel dat mooie plannetje in duigen. Ik mocht uiteraard na 2 weken wel naar huis maar voor maar 1 week anders zou ik niet meer in de goede shift komen. De eerste 2 weken had ik wel alleen nachtdienst gedraaid omdat Desmond dat veiliger achtte voor zowel mijn als andermans gemoedsrust. Na die week had ik wel meer spullen mee. Allereerst een slof Javaanse Jongens. De eerste reis had ik, om een of andere duistere reden, geen shag gekocht op Schiphol. Waarschijnlijk omdat ik al wat laat was voor het vliegtuig en ik hoorde dat de vlucht overboekt was. Later bij de gate kon ik gewoon instappen, dus dat was achteraf geen probleem. Verder veel boeken en

tijdschriften, mijn iPod en mijn iBook, hoewel ik de laatste daarna niet meer heb meegenomen omdat ik hem met geen mogelijkheid op het network en dus op het internet kreeg aangesloten.

De tweede reis kreeg ik dus met veel andere zaken te maken na een week. Op de 2e donderdag had ik een shiftchange. Dat houdt in dat je dan na je nachtdienst om 14:00 begint in de dagdienst tot 18:00. Dan krijg je te maken met telefoon, fax, e-mail want dan zijn alle kantoren open. Verder uiteraard de helikopters.

Al met al kan ik concluderen dat ik waarschijnlijk mijn laatste baan gevonden heb. De betaling is erg goed, om de twee weken twee weken vrij. Maar twee weken vakantie per jaar maar ja...2 weken af, 2 weken op...pardon vakantie, 2 weken af maakt mooi 6 weken vrij! Mochten er zich nog hele interessante ontwikkelingen gaan voordoen, dan zal ik hier zeker een vervolg aan breien. Voorlopig sluit ik af. Over 2 weken ben ik weer thuis.

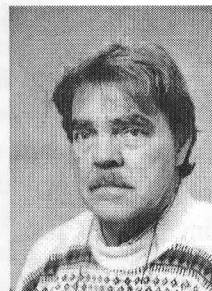
Uitzicht vanuit Harry's hut

Harry Oliemans PA3BLC
R/O a/b Noble Lynda Bossler

Ketelbinkie 7

Door: Gerard PA3AAE

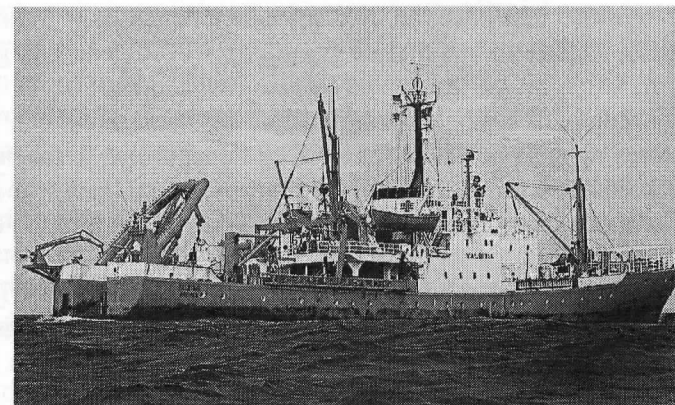
De Hiram 1

We lagen afgemeerd in een kleine haven van Gibraltar, niet ver van het stadje zelf. De rots stak hoog boven ons uit, aan één kant was de wand glad gemaakt en ik heb me laten vertellen, dat men hier het regenwater opvangt en ondergronds opslaat in grote bassins, om zodoende niet afhankelijk te zijn, van waterlevering vanuit Spanje, want ook toen al was er wrijving over de Britse aanwezigheid aldaar.

De Portugese bemanning werd aanboord genomen, evenals de kok en nog wat andere zeelui, plus een aantal grote vaten met Duro port, want de bemanning was gewend, om dit bij de warme maaltijden te drinken. Waar vind je tegenwoordig nog zo'n service? Samen met Josi Kiesel, de koeling en diepvries werktuigkundige, heb ik nog uren door het gezellige stadje gelopen en tax free nog wat inkopen gedaan, want er lagen wel drie maanden op zee voor ons.

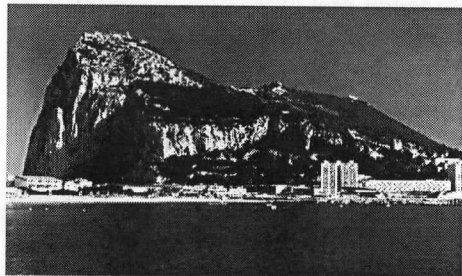
Maar ook daar kwam een einde aan, de trossen werden losgegooid en we staken los van de wal. Hulp van een sleepboot hadden we niet nodig, daar was ons schip te klein voor en trots voeren we de straat van Gibraltar in, op weg naar de visgronden bij West Afrika.

De Hiram 1 was net zo'n schip als op de foto

De straat van Gibraltar is vrij smal, je kunt Europa en Afrika vlak bij elkaar zien liggen. Aan stuur en bakboord is het altijd goed oppassen geblazen, want het is er druk met scheepvaartverkeer. Ik deed mijn gewone werkzaamheden, zoals tijdsignaal nemen en ook de weerberichten werden van verschillende stations genomen, om te zien wat ons te wachten stond op weg naar ons werkgebied. Ook werden telegrammen verzonden en ontvangen van Haifaradio 4XO, terwijl ik steeds meer leerde hoe dat kuststation werkte.

Je kon 4XO wel altijd aanroepen, maar niet altijd hoorde men je daar, maar ééns per uur luisterde men speciaal op de aanroepfrequenties van de Israëliische schepen en zo kon je dan toch sneller verbinding krijgen. Ik kreeg het idee, dat het een eenvoudig kuststation was, héél anders dan Scheveningenradio, daar krijg je een speciale neus voor, ik weet niet wat dat is. Wel viel mij één sparks daar op, omdat hij razendsnel kon seinen,

De rots van Gibraltar

met een gewone seinsleutel en ook het nemen bij hoge snelheid was geen probleem voor hem. Zijn naam was Eli Kazav. Met hem heb ik wel eens een babbeltje gemaakt en ik kreeg de uitnodiging van hem om het kuststation eens te komen bekijken, als we met het schip vol vis terug waren in Haifa.

De dagen regen zich rustig aaneen. De bemanning was bezig alles in orde te maken, om bij het bereiken van de visgronden, de netten te kunnen uitgooien en ik maakte kennis met de vriendelijke Portugezen. Ik genoot van het mooie weer, de warme zon en liep mijn wachten.

Op een dag kreeg ik de waarschuwing in een weerbericht, dat een tropische storm op ons pad verwacht werd en de stuurman berekende, dat dit midden in de nacht zou gebeuren. De Franse kapitein geloofde er niets van en ik dacht het Franse woord “fou” te horen, maar ik kon me ook vergist hebben.

Nou moet u weten, dat de opbouw van het schip, met de hutten vrij ver naar voren was geplaatst, het midden van het schip was voor het grote net bestemd, als dat naar binnen werd getrokken en de achterkant van het schip liep dan schuin naar beneden naar zee, zodat het net makkelijk naar binnen kon worden getrokken. De dag verliep weer rustig, met een staal blauwe hemel en toen mijn laatste wacht was afgelopen, ging ik te kooi,

lekker liggen luisteren naar Radio Nederland Wereldomroep, die dan een uitzending had, bestemd voor West Afrika. Om 23.30 uur deed ik het lampje uit en viel tenslotte in een diepe slaap.

Ik merkte niets van de storm, die 's nachts opstak, tot ik plotseling wakker werd van een hoop gegil en geschreeuw. Snel stond ik op en ging een trap naar beneden, waar alle consternatie zich afspeelde. De deur van de kapiteinshut stond open, en de ouwe liep scheldend met: “MERDE MERDE” in de gang met zijn slaapmutsje nog op en ik zag, dat zijn hut bijna blank stond van het binnengekomen zeewater. Hij had mij niet geloofd, wat betreft de stormwaarschuwing en lekker alle patrijspoorten open laten staan, toen hij na zijn fles Pernod of Cognac geleegd te hebben, lekker bij moe achter kaap kont ging liggen. Ook zijn vrouw en zoon leken wel een stel verzopen katten, maar ik kon er geen medelijden mee hebben, dan had de ouwe maar moeten luisteren. De volgende dag scheen de zon weer vriendelijk en lagen alle spullen op dek te drogen.

Toen we bij de visgronden aangekomen waren, bleken we niet het enige schip te zijn, we zagen oude Spaanse trawlers, die het net via de zijkant binnen haalden en een paar Poolse en Russische trawlers. Ook wij gooiden het net buiten boord en de eerste trek kon beginnen. Inmiddels stond de vriesruimte ook ijs en ijskoud, en waren we benieuwd, wat de vangst op zou leveren. Het echolood stond constant te draaien, om de scholen vis op te sporen en zo in het net te krijgen. Het was een spannend moment, toen het net voor het eerst binnen werd gehaald. Je zag dan de meest onwaarschijnlijke vissen in het net zitten, onder andere grote en kleine haaien. Daar moest je altijd voor oppassen, want die krenge kreeg je bijna niet dood en als je niet uitkeek, dan beten ze je zo een hand af. De vangst verdween in een luik en werd beneden in de buik van het schip gesorteerd en in grote kartonnen dozen verpakt, waarna ze in de vriesruimte werden gestouwd.

Zo ging dat 24 uur per dag door, ik had daar niet veel last van, want je raakt gewend aan de herrie aan dek, als de vangst binnen gehaald wordt.

Waar ik wel veel last van had, waren de vele keren, dat ik uit mijn bed werd gebeld, door het automatisch alarm apparaat. Als ik de boel had aangezet, dan hoorde ik Scheveningenradio PCH met een SOS bericht, over een zeiljacht dat op de Noordzee zoek was en werden alle schepen verzocht een GOOD LOOK OUT te houden. Dit gebeurde regelmatig en ik vervloekte de vele zogenaamde zeezeilers, want de meeste weten niet waar ze aan beginnen.

Op een dag gingen we het net weer ophalen en tot onze grote verbazing zat er ongeveer 20 ton makreel in. De ouwe wist niet, of dit soort vis in Israël gegeten werd, dus werd er snel een telegram naar het kantoor in Haifa gestuurd. Tegen de marconist van 4XO zei ik, dat ik standby bleef op de werkfrequentie, want je kunt die vis niet te lang aan dek laten liggen, dus na een kwartier kreeg ik antwoord van het kantoor: "Makreel niet

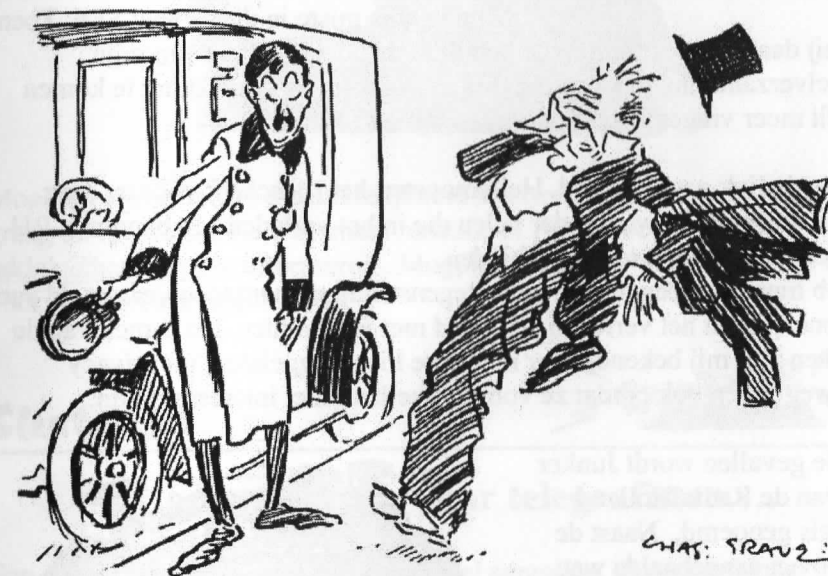
bruikbaar in Israël, dus haal het touwtje er maar uit" en daar ging de vangst weer terug in zee. De meeste vis was natuurlijk al dood en het werd een gigantisch feestmaal voor de honderden meeuwen, die altijd wel boven de schepen vlogen.

De Russische trawlers visten met fijnmazige netten en haalden alles binnenboord, want daar werd veevoer van gemaakt. Ik kan me niet voorstellen, dat de melk van die koeien in Rusland nog lekker zou smaken, maar misschien denken ze daar wel, dat melk altijd zo smaakt. Zo verliep het ene baantje na het andere en langzamerhand vulde het vriesruim zich met dozen vis.

Een eentonig leven zult u nu denken, maar ik had het best naar mijn zin, komt misschien wel door mijn ietwat luie instelling, ik weet het niet. In de tussentijd was ik druk aan het oefenen met de Vibroplex, want er zaten toch wel lange berichten bij, over de visstand en de soorten vis die we vingen, die naar het kantoor moesten worden verzonden. Ik besloot dat het toch wel eens tijd werd, om een bericht met de Vibroplex te gaan verzenden, dus toen Eli weer dienst had, riep ik hem aan en vertelde hem, dat ik een lang bericht had, maar dat ik ging proberen om het met de bug te seinen. Het zweet stond me op de rug en ook in mijn handen. Maar het vele oefenen had toch succes, want het bericht werd er met een rotgang uitgerateld en kreeg ik een compliment van Eli, dat het zo goed te nemen was geweest. Dus vanaf dat moment ging de gewone handsleutel in de hoek en gebruikte ik steeds de bug.

Na twee maanden werd het tijd om te gaan bunkeren en we gingen naar Las Palmas. Een mooi plaatsje op de Canarische Eilanden, waar veel toeristen honderden guldens voor betaalden, om daar naar toe te gaan en ik kwam daar voor noppes. Heerlijk, om de benen weer eens te kunnen strekken en land en andere mensen te zien. We bekeken daar het plaatsje en maakten veel gebruik van de vele terrasjes met heerlijke drankjes.

We hadden ook een Israëlische elektriciën aan boord, maar die had altijd de gewoonte, om op andermans zak te teren. Dus toen ik besloot, om laat in de avond terug te gaan naar het schip, nam ik een taxi en hij ging ook mee terug. Op het moment, dat we op de kade aankwamen, stapte ik uit en zei tegen de chauffeur: "Mijn maat betaalt deze rit" en ik wenste hem een goede nacht toe. Ik zal het gezicht van de elektriciën nooit meer vergeten, toen hij begreep, dat hij er niet onderuit kwam. Wel weet ik, dat ik die nacht met veel voldoening heb geslapen.

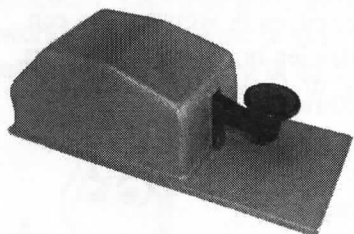
De seinsleutels van Radio Holland

Door: Anton PA3AQV

Onlangs stuurde ik een Junker sleutel naar een Australische kennis, die in zijn jonge jaren nog als marconist voor Radio Holland heeft gevaren. Op deze Junker is een plaatje van RH bevestigd, met het typenummer SL 5. Dit maakte nostalgische gevoelens in hem los en hij besloot RH om info te vragen.

Uit het antwoord blijkt het volgende: SL is een typecodering. SL5, een Junker, was de meest beroemde (goedkoopste). Na veel klachten over de bekende seinkrampen werd deze vervangen door de duurere SL7 en SL8, gemaakt door de fa. Observator in Rotterdam.

Mijn kennis miste in dit verhaal SL6. Toen hij mij daarmee confronteerde ben ik in de documentatie van mijn sleutelverzameling gaan spitten om al gauw tot de ontdekking te komen dat dit meer vragen dan antwoorden opriep.

Dan is de link gauw gelegd. Hellemonster, het tijdschrift voor en door morse liefhebbers, waaronder velen die in het verleden een band met RH hebben gehad, moet uitkomst bieden.

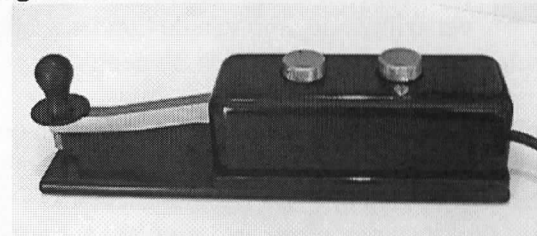
Ik heb hieronder een aantal, soms tegenstrijdige, meningen verzameld van personen die in het verleden een band met RH hadden. De namen van de bronnen zijn mij bekend maar ik heb ze hier weggelaten, uit privacy overweging en ook omdat ze voor het verhaal niet interessant zijn.

In alle gevallen wordt Junker één van de Radio Holland sleutels genoemd. Naast de hierboven aangehaalde wat minder vleiende opmerking over deze sleutel waren er nog twee van dezelfde strekking. Eén was heel duidelijk, "potenverpester." Andere bronnen zijn lovend. RH zelf zegt dat deze maatschappij nooit zelf sleutels heeft gemaakt, alleen maar aangekocht. Aankopen kan, ruim uitgelegd, ook "laten maken" betekenen.

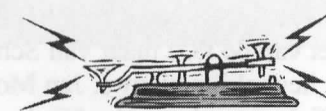
Dat zou dan kunnen matchen met het verhaal van iemand die mij foto's van een RH sleutel stuurde welke zou zijn gemaakt in de Mechanische Werkplaats Zendstation Scheveningen.

In de diverse verhalen worden naast Junker twee andere RH sleutels genoemd, Marconi (zonder vermelding van type) en M.P.Petersen (later Amplidan) uit Denemarken. Petersen en Marconi worden ook wel eens met elkaar verwisseld. Van één bron weet ik dat deze een Petersen sleutel heeft, voorzien van een RH sticker met het door hem opgegeven typenummer S18. De I zal een L moeten zijn, waarmee we, naast SL5 ook SL8 hebben getraceerd.. De link tussen RH en Petersen staat voor mij buiten kijf omdat een Deense inside bron dit expliciet aangeeft. Behalve iemand binnen RH vermeldt geen enkele bron het gebruik van door N.V. Observator te Rotterdam gefabriceerde sleutels. Als deze er waren droegen ze mogelijk de mij onbekende typenummers SL6 en/of SL7? Van Observator heb ik niets anders dan een foto met een waterdichte brugsleutel.

Mogelijk zijn er lezers die duidelijkheid kunnen verschaffen. Ik nodig ze graag uit mij via de Hellemonster redactie of rechtstreeks (aklok@hetnet.nl) te informeren . Mogelijk levert dit voldoende stof op voor een kort vervolgartikel.

Sleutelklik

De gedragsregels voor telegrafisten....

Een echte telegrafist zal nooit een sleutel aanraken, die operationeel is. In de meeste gebieden op aarde en bijna op elke frequentie veroorzaakt dit een overbodige storing. Hij denkt aan deze dingen. De 'echte' is een toegewijd persoon, bedreven in berichtenwisseling op de sleutel van zijn keuze. Maar boven alles is de telegrafist het toonbeeld van hoffelijkheid, geduld, wijsheid en doelmatigheid.

Blijde mare

Door: John N8ZSV

Ik vond tussen mijn papieren een artikel uit het dagblad TROUW d.d. woensdag 19 februari, 1947.

Telegrafist Jan Molegraaf vangt blijde mare op Vreugde op "KAREL DOORMAN"

Jan Molegraaf, telegrafist eerste klas, heeft de hondenwacht. Hij zit in het radiostation van de Karel Doorman, die het anker heeft laten vallen voor de pieren van IJmuiden. Het is nacht en bitter koud. Zacht schuurt het drijfjz langs de machtige wanden van het schip. Ginds branden de havenlichten van IJmuiden. Eerste groet van Nederland. Langzaam verstrijken de uren van de hondenwacht. Nog een paar uur en het schip zal behouden de haven binnenlopen.

Jan Molegraaf luistert. Geluiden uit de ether bereiken zijn oor. Plotseling omklemmen zijn vingers met kracht het potlood. De andere telegrafisten die in de radiokamer zijn, zien hoe hun collega geëmotioneerd naar voren buigt. Hij wordt eerst wit en dan rood. Dan schrijft het potlood over het papier in onrustige halen, terwijl hij opgewonden uitroept: "Een prinses!!" De elektrische klok wijst precies tien minuten over drie aan. Jan Molegraaf, 25 jaar en Rotterdammer van geboorte, woonachtig te Noordwijk, heeft het radiobericht opgenomen dat het PTT station van Scheveningen zendt naar het kuststation GNF in Engeland. Niet van de PCJ maar van Scheveningenradio hoorde de Karel Doorman het heugelijke nieuws. Jan Molegraaf stuift met het bericht naar de Officier van de wacht. "Er is een prinses geboren!" De Karel Doorman is in diepe rust. De mannen van de wacht bovendeks zijn gehuld in een soort poolkleding. Snerpnd blaast de oostenwind over het dek. De commandant wordt gewaarschuwd. Er wordt besloten met de verspreiding van het bericht te wachten tot de opkomst van de dagwacht. Dan komt er een telegram van de minister van Marine. "EEN PRINSES GEBOREN." Het bericht van het ANP komt ook binnen. Het gezoem in de ether zwelt aan. Dan wordt er krachtig op het luikje gebonsd, dat communicatie geeft met de seinerbrigade.

Jan Molegraaf reikt aan de seiner van de wacht, Arts, het telegram over. "Een prinses geboren," zegt hij opnieuw. "Aye Aye," antwoordt de seiner nuchter.

Het bericht wordt getypt en vermenigvuldigd en dan ...en dan weten binnen een uur de meer dan vierhonderd opvarenden van het Nederlandse vliegdekschip van de blijde mare.

Op Soestdijk is een prinses geboren. Op de drempel van het Vaderland, voordat de dageraad van de achttiende februari de vertrouwde aanblik van de blonde kustlijn zichtbaar maakt, zijn ze reeds opgenomen in de sfeer van vreugde die aanwaait op de ijzige adem van de Oostenwind.

De Karel Doorman

Nawoord van John Molegraaf

Hr. Ms. Karel Doorman voer thuis van een reis naar Nederlands Indië, waar we vliegtuigen afleverden voor de MLD. De reis duurde plusminus 9 maanden.

Het bericht is typisch een weergave van deze gebeurtenis, zoals een krantenverslaggever dat in die tijd deed.

Morse

Door: Bas PA7BAS

De definitie van Morse: "Het door Morsosaurussen communiceren d.m.v. korte en lange piepgeluiden."

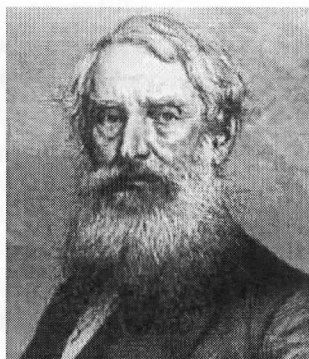
Tot voor kort werd deze vorm van communicatie verplicht gesteld aan mensen met radiocommunicatie wensen, die wereldwijd gaan en slechts in het bezit zijn van een C machtiging. Dat zijn dus mensen die reeds veel geavanceerdere methoden hanteren zoals, spraak en letterschrift, maar deze niet mogen gebruiken op banden waar communicatie over grote afstanden mogelijk is.

In den beginne waren de stukjes band voor de radiozendateurs smal, de ontvangers echter breed. Microfoons duur en salarissen laag. Techniek was in en radio het einde. Transceivers bestonden niet en SSB ook al niet. Als men al audio ging uitzenden dan was dat standaard AM met een forse bandbreedte.

Tweemaal de hoogste frequentie van de menselijke stem, die nog ergens op moet lijken ook. Pakweg 2500Hz. Per zender een breedte van 5000 Hz. Kijken we nu b.v. naar de 40 m band van 7 tot 7.1 MHz, die 100 kHz breed is, dan kunnen we daar met zeg 20 stations tegelijk gaan zitten QSOen. Wegens het ontbreken van kristalfilters of mechanische filters waren de zenders wel wat breder en de selectiviteit van de ontvangers was nou ook niet je dat! Iedereen hoorde door de slechte wandjes de burens ook nog voor een deel.

Nemen we de totale breedte van de meest gangbare HF banden 80, 40, 20, 15 en 10 dan wordt dat totaal: $300+100+350+450+1700=2900$ kHz dus plaats voor 580 gelijktijdige QSO's.

Heel erg weinig als je bedenkt hoeveel zendateurs er zijn op de wereld.

En ook al zaten niet alle gemachtigden continue achter de zender het bleef tobben. Het wordt nog erger als we bedenken dat de 15 en 10 meter lang niet altijd bruikbaar zijn.

Gelukkig was en is er Morse. Het lage vermogen van de zender wordt optimaal gebruikt. Geen verlies van vermogen voor de draaggolf en één zijband zoals bij normale AM. Nee, alles wat de zender biedt wordt gebruikt. Alleen het in en uit schakelen van de

draaggolf voor korte en langere (3x zolang) perioden geeft een zeer efficiënte vorm van communicatie.

Meneer Morse heeft eerst goed nagedacht en nagevraagd welke letters in het Engels (Amerikaans) het meeste voorkwamen en met deze kennis kwam de letter **e** eruit als het kortste teken en ook de **i**, **t**, **a**, **n** en **de m**, die veel voorkwamen maakte hij lekker kort. Zodoende is 5 woorden per minuut iets minder erg dan we dachten.

In 1837 seinde hij foutloos over 16 km. Hij zal wel gelijk een A machtiging hebben gekregen.

Hoe breed is nu zo'n Morse zender? Ik doe een poging omdat ik er niets over kon vinden. Zouden we het in en uitschakelen van de draaggolf ideaal uitvoeren, dan hebben we een AM signaal met een modulatie diepte van 100 % en een grote bandbreedte. De flanken van een blokgolf zijn steil en in theorie oneindig kort en dus oneindig hoge frequenties. In het circuit om de zender in en uit te schakelen kunnen we een laagdoorlaat filter bouwen om over te houden wat we willen.

Een kleine bandbreedte, maar het moet toch op een blokgolf lijken. Het praktische compromis is dat we voor ca 25 woorden/min. = ca 100 letters/min. = ca 400 tekens/min = (voor langere tekens wel 5x aan/uit) = 2000 pulsjes /min. 2000/60 per seconde. Dwz een grondgolf van 33 Hz krijgen.

Om een blokgolf nog op een blok te laten lijken, zouden we 99 Hz door moeten laten. (3x de grondtoon) En omdat we in wezen met amplitude modulatie te maken hebben van een grondtoon met z'n oneven harmonischen, wordt de bandbreedte 200 Hz.

Kijk ik in de specificatie van m'n ontvanger met speciaal cw filter en nog specialer filter, dan zie ik SSB/CW 2,2 kHz voor -6dB zonder filter. (SSB is dus smaller dan de 2,5 kHz van m'n aanname!) CW 450 Hz CW-N250 Hz N= Narrow = smal. Had eerst het idee dat m'n berekening veel te laag uitkwam, maar het klopt redelijk en ik ga niks veranderen.

Dus winst in bandbreedte. Nemen we 200 Hz dan is er dus ruimte voor 500 amateurs met seinsleutel op 40 meter!

Dan komen er natuurlijk problemen met de microfoon enthousiastelingen en spreken de amateurs af van dit bandje alleen het stuk tussen 7000 en 7035 kHz voor cw te gebruiken. Plaats voor 175 sleutelende stations. Het is duidelijk, dat de belangenbehartigers voor zendateurs drastische maatregelen moesten nemen om het aantal te beperken dus afschrikken die

hap met hoge eisen! Hoeveel gebruikers van een GSM weten iets van hun apparaat en van alle voorschriften voor zulke zenders? Het was ook nog sociaal, want de minder bedeeden kregen ook mooi kansen. Om nog maar niet te spreken van de status van de A gemachtigde.

Tijden veranderen en telegrafie op een strookje papier met lange en korte strepen zullen de meesten zich niet meer kunnen herinneren. Telegrafisten in vliegtuigen en op schepen zijn verdwenen. Echter niet de seinsleutel bij de zendamateurs. Gewoon omdat het leuk is met zo weinig middelen, verbindingen te kunnen maken waar zelfs de SSB mannen lang niet aan kunnen tippen! De amateur bobo's zouden de leuke kant van het gebruik van telegrafie duidelijk moeten maken en dat kan met diverse hulpmiddelen.

Wat staat ons ter beschikking om te leren nemen en seinen met een snelheid van 5 wpm, maar met een tekensnelheid van 12 wpm?

Morse uitzendingen voor beginners:

Dag	tijd	Station	freq	bijzonderheden
maandag	21:15	PI4AA	3.602 MHz	morse
dinsdag programma	22:00	W1AW	*	cws (slow) zomer
woensdag programma	15:00	W1AW	*	cws (slow) zomer
donderdag programma	22:00	W1AW	*	cws (slow) zomer
vrijddag programma	15:00	W1AW	*	cws (slow) zomer

*1.818 – 3.5815 – 7.0475 – 14.0475 – 18.0975 – 21.0675 – 28.0675 MHz
slow = 5 – 7.5 – 10 – 13 en 15 woorden / minuut

Andere methoden om het Morse onder de knie te krijgen zijn bv de Morse cursus bandjes van de Veron en Computerprogramma's zoals:

Morsecat

Een programma wat eigen tekstfiles omzet in cw signalen, die uit je pc komen. Van alles kun je instellen, maar vooral belangrijk voor ons zijn de snelheid van de tekens en de spatie tussen de tekens. Hoewel de vereiste snelheid is teruggebracht naar 5wpm is de tekensnelheid 12 wpm. Dat is niet om het moeilijk te maken, maar om de tekens voor het gehoor een acceptabele klank te geven. Wordt het teken te langzaam dan hangt het als los zand aan elkaar, dan blijven het losse punten en strepen. Deze methode die

afwijkt van de oorspronkelijke standaard, heeft de naam "Farnsworth" meegekregen.

NuMorse

Soortgelijk programma als Morsecat

G4FON Koch method CW trainer

Dit programma heb ik recentelijk van iemand ontvangen en het biedt een aantal interessante mogelijkheden om het seinen machtig te worden. Je kunt beginnen met het instellen van het aantal letters. Als je nu het programma op de gewenste snelheid hebt ingesteld worden deze letters in willekeurige volgorde op je afgevuurd. Je wordt niet afgeleid door de herkenning van woorden.

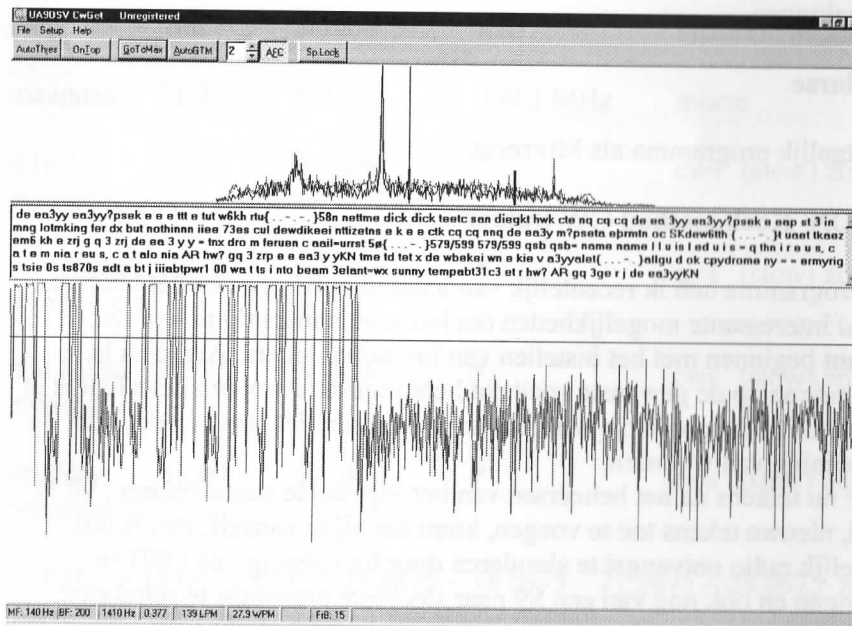
Door nu telkens na het beheersen van het ingestelde aantal tekens, 90 % goed, nieuwe tekens toe te voegen, komt het bijna vanzelf. Het is ook mogelijk radio ontvangst te simuleren door toevoeging van QSB en storingen en ook nog van een S9 naar slechtere ontvangst te schakelen, kun je het net echt maken. Voor tekens, die je maar slecht kunt nemen, kun je ook eenvoudig een test maken. Al met al een aanrader.

CW get

Heb je een ontvanger waarmee je cw stations in de amateurbanden en overige banden kunt ontvangen dan is een verbinding met de audio in van de geluidskaart van je pc nodig om het ontvangen signaal te zien als op een oscillograaf, maar gelijktijdig komen de tekens in normale letters op het scherm. Daaronder de tekst zoals die door Cwget is gemaakt. Daaronder het echte signaal met de horizontale lijn die de "threshold" drempel is. Je kunt deze met de muis verplaatsen of automatisch laten kiezen. Alles wat er onder zit wordt niet gedecodeerd en dat is maar goed ook. Het morse station klik je aan met de muis en het antwoordende station dat meestal iets naast de frequentie zit, kun je heel snel pakken door op de knop Go to Max te klikken.

Bijgaand een momentopname van het scherm.

De uitzending is net gestopt. Rechts ruis en het antwoordende station is nog niet gevangen maar is iets naar links zichtbaar. Ik ontving het station op de plaats van het dunne lijntje.

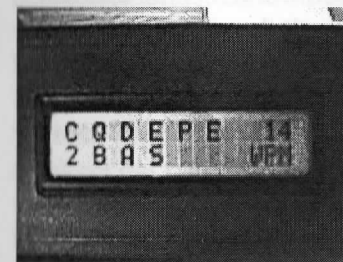
Ontvangst van een QSO tussen een Spanjaard en een Amerikaan

Onder de "Taakbalk" zie je het spectrum. Veel ruis en daarboven de piek van het ontvangen station. Vergeet vooral niet de site van de Veron grondig te bezoeken. - VERON - Hamradio link - Morse. Goed voor een morse fragment .WAV, de Morse code, afkortingen en heel grappig een MP3 bestand met een vlotte melodie om de morse tekens als muziek in de oren te laten klinken. Mooi voor in de auto. (rithm.mp3) En als je je werk goed doet vind je ook de site om Cwget te downloaden. Vergeet de helpfile niet.

Hardware

Een vriend van me KQ6AA in California heeft me een zeer handig apparaatje gegeven. Een Pocket CW Reader MJ-416. MFJ Enterprises, Inc. Starkville USA, gevoed met een 9 V batterij. CW audio signalen gaan naar binnen via de ingebouwde microfoon of via een kabeltje. Als het morse signaal sterk genoeg is, zie je een Led in het tempo van het signaal oplichten. Daarvoor moet je de toonhoogte op ca 700 Hz afstemmen en als dat gelukt is zie je op het twee regelige display(tje) de toontjes omgezet naar normale letters en cijfers. Tevens verschijnt de seinsnelheid op het scherm. Ik heb ontdekt dat het decoderen lang niet altijd goed gaat en dat is voor een groot deel te wijten aan het verre van perfecte seinschrift van veel amateurs of teveel QRM/QRN. Zoek je buiten de amateurbanden naar professionele telegrafisten dan gaat het vaak heel goed.

Verder zul je merken dat op de HF banden andere eisen gelden! Seinsnelheden tussen 20 en 30 woorden per minuut zijn geen uitzondering. Vind je echter een rustig figuur dan ga je al snel wat letters herkennen. Heel handig is het ding om je eigen seinschrift te controleren. Het valt best

tegen je eigen call een paar keer foutloos op het scherm te krijgen. Maar als dat lukt belooft het een goed leesbaar signaal ergens anders op de wereld. In de catalogus van een bedrijf wat in Twentebeam adverteert vond ik iets dergelijks. De MJ-418 en als ik het verhaaltje lees dan is dat een nog leuker hebbeding.

Je ziet op de foto dat het me is gelukt m'n call te seinen met de afstand tussen de letters volgens Farnsworth.

We gaan even terug in de tijd en doen net alsof het 25 jaar geleden is, toen twee maal per jaar de zenuwen velen door de keel gierden, als ze opgingen voor hun CW examen. Piet PA3DWS stak zijn leerlingen dan een hart onder de riem.

CW-examen begin jaren 80

Door Piet PA3DWS

Velen gingen en velen zullen nog gaan. Per auto, trein of fiets begeven talrijke met CW besmette personen uit alle delen van het land zich tweemaal per jaar naar het centrum van Nederland.

Daar in het QTH Utrecht staat een groot hoog gebouw toebehorend aan de PTT en velen stappen daar naar binnen om een proeve van bekwaamheid af te leggen in het coderen en het uitzenden van morse-tekens. De één is ijzig kalm en maakt het even, de ander zenuwachtig en vraagt zich af of het wel zal lukken.

Vele maanden van intensieve studie zijn aan deze dag vooraf gegaan, meestal in gezelschap van eveneens gelijkwillenden. Luisterend des avonds naar verschillende frequenties of golflengtes waar bekende leraren zoals Guus PAØLGR uit Purmerend, Wim PA3BRP uit Giessenburg en Leen PDØMPL reeds jaar en dag op hun vaste stek en tijdstip te horen zijn. Petje af voor deze mensen die geheel belangeloos maar met enthousiasme en hamspirit er hun steentje toe bijdragen dat velen de begeerde grote jachtakte in hun bezit krijgen.

Bedenk dat het niet alleen de 3 of 4 lesjes van 6 of 7 minuten zijn maar dat ook de voorbereiding hiervan, zoals het intypen van de computer, het uittikken van de lessen die per seinsleutel gegeven worden en de daaraan gependeerde tijd ook flink meetellen. Tevens speelt de wisselwerking een belangrijke rol. De leraar aan de ene kant die onderhoudende met zorg gekozen tekst uitzendt, zijn cursisten vermaant of een hart onder de riem steekt en bij toerbeurt met wat gemakkelijke dan wel zeer pittige lesstof in de ether komt.

Aan de andere kant de zendamateurs die de moed en wilskracht op kunnen en willen brengen om avond aan avond of middag na middag op hun vaste plek voor hun zenders te zitten en met of zonder hoofdtelefoon op trachten zich de betekenis van al die punten en strepen eigen te maken en er leesbaar schrift van te creëren. Dat dit een weg van vallen en opstaan is

weten jullie maar al te goed. De één blijft alsmaar moeite houden met de cijfers en denkt: "Ik kom er nooit vanaf!"

Een ander blijft het verwisselen van bepaalde letters stug volhouden en denkt dat hij de enige is die dat doet. Weer een ander kan het niet laten bewust of onbewust mee te lezen, zodat er geheel andere woorden op het papier komen dan er geseind is. Maar ook aan dit alles komt een einde en plotseling merk je dat bepaalde ingebakken fouten minder worden, of niet meer voorkomen. Het komt dus wel, maar alles heeft zijn tijd nodig. Per slot van rekening leer je een nieuwe taal die uit punten en strepen bestaat en als je een gemiddelde tijdsduur van één jaar voor CW tegenover de tijd zet die je als kleuter nodig hebt om te leren praten of als volwassene Engels of Duits onder de knie te krijgen, dan is dit toch een grandioze prestatie.

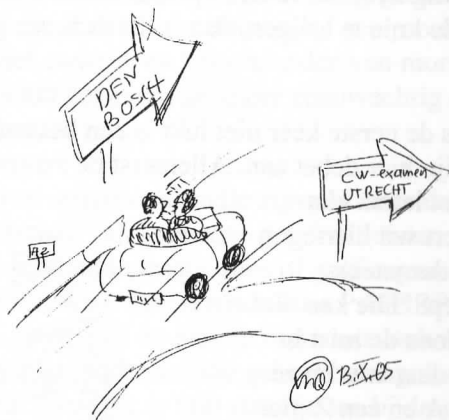
Dat het in Utrecht soms de eerste keer niet lukt is een bekend feit. Drie belangrijke oorzaken zijn hier debet aan. Allereerst de zenuwen die men gegarandeerd thuis moet laten. Het natuurproduct Valdispert wil hier tegen soms goed helpen. Zendamateurs waarvan iedereen uitriep: "Die kan niet zakken," gingen hulpeloos de mist in toen het grote moment daar was en ze het verschil tussen een A en een Z niet meer wisten. Anderen die men weinig kans gaf vanwege een te korte voorbereiding of het grote aantal ingebakken fouten konden hun nervositeit onder controle houden en slaagden wel. Dus ook de alom bekende geluksfactor speelt op dit belangrijke examen mee. Zenuwen de baas blijven, jezelf er toe kunnen dwingen niet mee te lezen en te denken: "Dit zal het dan wel worden." Wacht letter voor letter en cijfer voor cijfer af en zet dat dan op papier. Later, als de proef is afgelopen, krijg je nog wel de gelegenheid om die 6 of 7 regels na te lezen zodat je weet wat je hebt opgeschreven en kunt zien wat eventueel goed is of niet klopt.

Mocht je tijdens het nemen een fout maken in een bepaald woord, wacht dan tot je er met de volgende regel onder bent en verbeter dan als het kan. Houdt met de seinproef de aangeleerde snelheid aan en denk om de

spaties. Laat je niet door welke omstandigheid dan ook verleiden om sneller of langzamer te gaan; met je geleerde seinsnelheid kun je gegarandeerd binnen de gestelde tijd blijven. Let niet op een ander die hiermee eerder klaar is. Jij houdt je eigen snelheid aan en letter voor letter rustig met de sleutel wegwerken.

Zorg dat je ruim voor de gestelde tijd in het PTT-gebouw aanwezig bent en vermijd het voorval van 2 zendamateurs, die enkele jaren geleden druk pratend in de auto Utrecht voorbij gereden waren en vlak voor Den Bosch tot de ontdekking kwamen dat ze plankgas rechtsomkeert moesten.

Nadat je je bij de portier beneden gemeld hebt kun je per lift naar de kantine boven en daar voor zeer weinig geld onder het genot van een prima kop koffie met een gevulde koek of iets anders natuurlijk de tijd afwachten tot je weer naar beneden moet en je bij de examenzaal moet melden.

Boven in de kantine tref je waarschijnlijk nog mensen van je eigen groep of andere bekenden en kun je nog een gezellig eyeball-QSO maken. Als je niet tot de eerste groep behoort kan het gebeuren dat je wachtend in de buurt van de examenzaal de deuren ziet opengaan en diegene die het nemen goed gedaan hadden en konden blijven zitten, naar buiten ziet komen. Enkelen met een sombere teleurgestelde blik in de ogen en anderen waanzinnig van vreugde, niet wetend hoe ze zich kunnen uiten, maar beseffend dat nu alles achter de rug is.

Bij het betreden van de zaal toon je het oproepformulier en laat paspoort, rijbewijs of een ander identiteitspapier met pasfoto zien. Vergeet dit niet anders gaat het feest niet door. De papieren die je dan krijgt vermelden ook het tafelnummer waar je moet gaan zitten en daar naar toe lopend, bemerk je zachte rustige achtergrondmuziek. Nadat iedereen zijn plaats heeft gevonden, stelt de heer Den Ridder zijn medewerkers en zichzelf voor, houdt een korte speech en tracht iedereen op zijn gemak te stellen.

Dan krijgt men de gelegenheid de hoofdtelefoon en de seinsleutel naar smaak af te stellen en nadat nogmaals geïnformeerd is of iedereen alles begrepen heeft, goed zit en er geen vragen meer zijn gaat het examen beginnen. Eerst seint de computer een of twee zinnen om je aan te toon te laten wennen. Maak je geen zorgen als je dat niet geheel foutloos noteert, het is slechts een toonproef en telt niet mee. Dan komt het grote werk. De heer Den Ridder vraagt of iedereen gereed is en start dan de computer voor de opneemproef.

Blijf kalm en let niet op een ander, concentreer je en laat letter voor letter en cijfer voor cijfer tot je doordringen en lees vooral niet mee. Het zal je een zorg zijn wat voor verhaaltje het wordt, dat lees je na afloop wel. Leg wel bij het eindteken onmiddellijk je potlood neer, verbeter niet meer en schuif het papier naar de rechterkant van de tafel. Dit wordt direct opgehaald en de heren begeven zich achterin de zaal naar een ander vertrek om de papieren te controleren. Probeer duidelijk en regelmatig te schrijven, dat voorkomt problemen.

Na korte tijd wordt bekend gemaakt wie blijft zitten voor de seinproef en moeten de mensen die teveel fouten in het nemen hebben gemaakt, de zaal verlaten. Blijf je zitten en dat doen Jaap, Kees, Peter en Koos deze keer natuurlijk, dan heb je voor 70 % de grote jachtakte in handen: 50 % van de neemproef en 20 % zelfvertrouwen. Als de rust is teruggekeerd krijgt iedere halve PA3-er die weer op zijn eigen plaats zit nogmaals de gelegenheid de seinsleutel en het oorijzer naar wens in te stellen.

Als dat gebeurd is, neem je het blad met de te seinen tekst voor je. Bestudeer dit en begin, nadat het teken daarvoor gegeven is, op je eigen vertrouwde manier en snelheid de computer in te sleutelen. Richt je aandacht op het vel papier met de tekst voor je en laat vingers, duim en pols hun werk doen. Kijk niet op of naar een ander, je bent bezig de grote jachtakte binnen te halen en alleen dat is belangrijk.

Een enkeling schuin voor je zal door zenuwen overmand zijn tekst met te hoge snelheid en veel fouten tot een eind brengen en achterover leunend te kennen geven dat hij klaar is. Stoor je daar niet aan en ga niet denken: "Ik moet opschieten want de tijd is bijna om." Sein regelmatig door en denk aan de spaties, als het even kan niet alles aan elkaar, dat is voor de heren die het moeten controleren erg lastig. Je merkt zelf wel of je een fout seint. Is dit in een lang moeilijk woord ga dan gewoon verder want het vergissingsteken, het voorafgaande woord plus het fout geseinde woord opnieuw kost je teveel tijd en maakt je onzeker.

Rustig doorgaan en bij de les blijven, eventuele fouten in gedachten meenemen en als je er met nog één regel te seinen er niet meer dan 5 hebt, kun je in de laatste regel alsnog gaan verbeteren als je een fout maakt en blijf je onder het maximum van 8 fouten. Ben je geslaagd, dan voel je je de gelukkigste mens ter wereld. Felicitaties binnen en buiten de examenzaal klinken heen en weer. Probeer ondanks alles toch met beide benen op de grond te blijven staan en rijd niet met de auto achteruit naar huis of stap niet in een trein die naar de verkeerde kant van het land gaat.

Mocht het ondanks alle toewijding en concentratie niet gelukt zijn, dan voel je je uitgesproken beroerd en wenste je ver van deze plek verwijderd te zijn. Het doet ergens pijn dat een goede vriend of kennis er wel doorheen gekomen is en jij niet. Natuurlijk gun je het die ander wel, maar je vraagt je dan af wat er bij jezelf fout ging. Overdenk dit en verbeter dat dan het komende halfjaar. Want er blijven examens komen, je kent nu de sfeer en weet hoe het er aan toe gaat. Zet de schouders er weer onder, houd de wilskracht binnen handbereik en houd het oog gericht op de volgende examendatum, want dan lukt het zeker! Succes toegewenst.

Iedere prof kent wel de code QSG (seint u tgms op rij achter elkaar) uit de praktijk. Een Q-code, die niet zo vaak gebruikt werd, want er moest aan volgende voorwaarden zijn voldaan:

1. Er moesten meerdere telegrammen zijn
2. Het signaal moest sterk en zonder QRM zijn.

Aan al deze voorwaarden voldeed dus een vrouwelijke radio-officier van een schip van een rederij te Hamburg. Het was tegen het begin van de jaren 80 rond kerst. Om die tijd zat ik bij Norddeich Radio en ik weet zeker, dat het een 'YL' was, omdat ik met haar vaak al op telefonie had gewerkt. Echter dat was niets bijzonders toen, er waren toen veel vrouwelijke radio-officieren ter zee.

Ze had ongeveer 20 telegrammen voor Norddeich Radio. Na ontvangst en bevestiging van het eerste telegram seinde ik:

"PSE QSG MET KLEINE PAUZE"

Hetgeen betekent:

AUB de telegrammen met kleine pauzes tussen einde en begin volgend Telegram achter elkaar door seinen.

Dit ging aan haar voorbij, want na het volgende telegram wachtte zij op QSL (ontvangstbevestiging). OK, nu seinde ik iets nadrukkelijker:

"QRV PSE Q S G K"

Nu was er een langere pauze; waarschijnlijk werd nu in het "Handbuch Seefunk" nagekeken, om

duidelijkheid over "QSG" te krijgen. Daarna begon ze met het doorseinen van telegram nr. 4. Ontspannen leunde ik achteruit in mijn stoel, nu leek alles begrepen te zijn. Mooi niet! Op het eind van tgm 4 weer een pauze en wachten op QSL.

Dus toen kon alleen nog maar klare tekst helpen:

"AUB SEINT U DE TELEGRAMMEN ACHTER ELKAAR DOOR: ÉÉN NA DE ÁNDERE."

Na een korte pauze kwam het antwoord, ook in klare taal:

"JA, IK SEIN TOCH AL VOORTDUREND EEN TELEGRAM NA HET ANDERE."

Aan deze (vrouwelijke?) logica kon ik niet anders dan gevolg geven. De traffic werd voortgezet zonder QSG.

De oorzaak was overduidelijk ik, dat ik mij niet eenduidig op de sleutel kon verwoorden, of?? ...

HelleMonstermeeting

Woensdag 10 mei 2006

Militair Luchtvaartmuseum Soesterberg

Het is bijna zover, over een week of zes zullen velen van ons elkaar treffen tijdens de jaarlijkse meeting. Het programma is nu bekend en het ziet er goed uit.

- ❖ 10.00 uur ---- Ontvangst met koffie en gebak in het museum café
- ❖ 10.30 uur ---- Welkomstwoord en uitreiking XYL-awards
- ❖ 11.00 uur ---- Rondleiding door het museum
- ❖ 13.00 uur ---- Lunch in het museum café
- ❖ 14.00 uur ---- Eye-ball QSO en gelegenheid om rond te wandelen door het museum
- ❖ 16.30 uur ---- Einde meeting

De museumzender is op woensdag in de lucht en er is de mogelijkheid om daar te gaan kijken.

De kosten zijn € 10,00 per persoon.

Had u zich nog niet aangemeld? Dat kan natuurlijk nog steeds bij:

Paul de Keizer

Distel 16

3191 RC Hoogvliet

tel: 010 416 54 62

e-mail: pa3aql@wxs.nl

banknummer Stichting HelleMonster: 6231.52.320

De meeting is niet alleen voor HelleMonster abonnees, maar voor iedereen die Morse een warm hart toedraagt. Kent u Morseliefhebbers die willen deelnemen? Laat ze deze pagina lezen, hoe meer deelnemers, hoe gezelliger het wordt!

